

Bouw van detentiecentra hachelijke onderneming

22-10-2009 11:05 | Binnenland | Anders... |

DEN HAAG - Aannemers die bouwen aan detentiecentra lopen steeds grotere kans op bedreigingen van linkse extremisten.

Brandstichting, bekladding en 'home visits' nemen toe, constateert de AIVD. In het recent verschenen rapport 'Het vuur van verzet' schetst de inlichtingendienst een beeld van toenemende weerstand tegen asiel- en vreemdelingenbeleid. Het verzet richt zich tegen de overheid en justitie, maar ook tegen bouwers en architecten. Daarnaast lopen (toe)leveranciers en andere betrokkenen risico. De Rijksgebouwendienst, opdrachtgever van de detentiecentra, zal steeds meer moeite krijgen bouwers te interesseren voor detentieprojecten.

Ook al wekken de dbfmo-contracten wel de aandacht van veel marktpartijen, vanwege de relatief grote vrijheid bij de uitvoering en lange looptijd van de contracten. De activisten richten hun pijlen echter op aannemers, onderaannemers maar ook financiers die zijn betrokken bij de ver- en nieuwbouw van detentie- en uitzetcentra.

Dat is al gebeurd bij detentiecentrum Schiphol, de 'bajesboten' in Rotterdam, Dordrecht en Zaanstad, de detentiecentra Kamp Zeist en Alphen aan den Rijn alsmede het uitzetcentrum Zestienhoven. De eerste pps-gevangenis wordt momenteel bij vliegveld Zestienhoven gebouwd en volgend jaar opgeleverd. Het consortium van Strukton, Ballast Nedam, ISS en EGM architecten haalde begin vorig jaar de opdracht van ruim 100 miljoen euro binnen. De bouwers kregen te maken met bekladdingen van gevels en (lawaai)demonstraties. Bij een van de directeuren van een architectenbureau vond een zogenoemde 'home visit' plaats. Enkele duizenden activisten protesteren op legale wijze, maar tientallen extremisten begeven zich in toenemende mate op het illegale pad.

De werkwijze vertoont grote overeenkomsten met dierenactivisten, maar het zijn zelden dezelfde personen, heeft de veiligheidsdienst in kaart gebracht. Bewust kiest de dienst in het rapport voor de term extremisme, in plaats van (gewelddadig) activisme. "Om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen personen die binnen de wet blijven en zij die daarbuiten opereren."

De werkgroep 'Stop deportaties' vindt dat het rapport van de AIVD 'pure stemmingmakerij' uitlokt, laten zij in een persbericht weten. De site met namen is 'puur informatief' bedoeld volgens de actiegroep en de gevoerde protesten zijn legaal. Illegale acties, in de vorm van bekladdingen, vernielingen en (pogingen tot) brandstichting worden doorgaans onder een gelegenheidsnaam uitgevoerd, blijkt uit het rapport van de AIVD. Daarbij hanteren de extremisten namen als 'Grenzen weg', 'Geen bloed aan mijn handen', 'Refugees Free', 'Migranten welkom', 'Geen wapens geen cellen', 'Nachtschade', 'Gebroken gla(n)s, en meest recent 'Anarchist fire'. Die laatste groepering eiste eind augustus de brandstichting van de directieket bij detentiecentrum Rotterdam op. De bouwkeet ging 's nachts in vlammen op.

Toekomstbeeld

'Naming' en 'shaming' is onderdeel van de tactiek van de activisten. Op diverse websites claimen activisten een lawaaidemonstratie bij ingenieursbureau Smits van Burgst en detentiecentrum Alphen aan den Rijn. Als protest tegen Kamp Zeist vond een vergelijkbare actie plaats bij ISS facility services en Ballast Nedam. Met het benoemen en duiden van de activiteiten wil de veiligheidsdienst partijen bewust maken van potentiële dreiging. Het toekomstbeeld is somber: "De AIVD schat in dat rekening moet worden gehouden met een toename van illegale en intimiderende activiteiten. Er zijn geen indicaties dat daarbij direct persoonsgericht, lichamelijk geweld wordt aangewend." Tegelijk kiezen betrokken partijen op advies van de inlichtingendienst voor absolute radiostilte en zo min mogelijk publiciteit. "Geef geen informatie aan derden over werknemers. Wees zorgvuldig met informatie op het internet en blijf buiten beeld van camera's bij demonstraties", luidt het advies bij dierenextremisme. Binnenlandse Zaken werkt aan een vergelijkbare folder voor extremisme bij asielbeleid. Volgens de woordvoerder van de minister zal het resultaat in grote lijnen overeenkomen, omdat de problematiek grote gelijkenissen vertoont.

Na analyse van dierenextremisme blijken vooral de 'home visits' effectief. De op personen gerichte acties zijn formeel meestal niet strafbaar (demonstratie aan huis) vallen in de categorie 'lichte vergrijpen' (bekladding), maar de impact op het slachtoffer is zeer groot "en daardoor uiteindelijk ook de impact op besluitvormingsprocessen", constateert de AIVD. In Limburg werd mede daardoor afgezien van de aanleg van een bedrijventerrein op het gebied van gen-technologie. Daarbij wordt vooral internet gebruikt om gegevens te achterhalen. "Internet is niet alleen een communicatiemiddel: internet wordt ook door activisten gebruikt om aan informatie te komen." Gunningen, hoogtepunten en opleveringen worden inmiddels angstvallig stilgehouden.

Marktpartijen die normaal gesproken hun projecten op internet zetten en de vorderingen melden, krijgen het advies dat bij detentiecentra niet te doen. Rond de gunning van detentiecentrum Rotterdam hebben bedrijven het binnenhalen van het project nog met gepaste trots beschreven op hun site. Nadat de bedreigingen toenamen, is alle informatie van het internet verwijderd, met uitzondering van een summiere beschrijving van het project bij de Rijksgebouwendienst.

Tijdens de nu lopende aanbestedingsprocedure van detentiecentrum Schiphol waagt niemand zich nog aan mededelingen over de vorderingen. Een artikel in deze krant met het bericht dat BAM overweegt in te schrijven voor het project was meteen terug te vinden op de site van de activisten.

Geen commentaar

RGD en BNA geven geen commentaar. Bouwend Nederland heeft ook geen behoefte om uitgebreid te reageren en beperkt zich tot de opmerking dat uitvoerende partijen, zoals bouwers, geen partij zouden moeten zijn van ondemocratische acties. De AIVD heeft zich wel ten doel gesteld instellingen en ondernemingen behulpzaam te zijn. De dienst gaat voorlichting geven over hoe om te gaan met actievoerders en beveiliging zodat ondernemingen zelf in staat zijn "hun weerbaarheid te verhogen".

Tips en adviezen van de AIVD

- * Goede beveiliging begint bij bewustwording van een bepaalde dreiging;
- * Ondernemingen en personen die in de privésfeer worden bedreigd hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om hun eigen beveiliging;
- * Dierenrechtenextremisten gebruiken vaak internet om aan informatie te komen: zet zo min mogelijk privégegevens op internet, waaronder Hyves en LinkedIn;
- * Bedrijven moeten zeer terughoudend zijn met geven van informatie over werknemers, bijvoorbeeld via hun website;
- * Tijdens demonstraties bij bedrijven fotograferen dierenrechtenextremisten vaak iedereen van wie ze denken dat die bij het bedrijf hoort: Blijf buiten het zicht;
- * Leg vreemde bewegingen en/of personen rond het bedrijf en huis vast en doe aangifte bij de politie.